

ANUL XXVIII
18
(1 200)
Sambătă
4 mai
1985
8 pagini
4 lei

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

TRIUMFUL IDEALURILOR UMANITĂȚII

definitiv pentru primăvara de acum patruzeci de ani, 9 Mai: cea mai vastă concentrare de forțe, o încordare planetară, un triumf fără precedent al solidarității umane au fixat pentru todeauna în istorie o dată simbol, sinonimă cu însăși nașterea și renașterea libertății popoarelor, a națiunilor. Se repeta marea și glorioasă victorie asupra celui mai dărnăc și mai pustitor dușman al omenirii, fascismul, această tenebră care răscolise și schilodise ființa însăși a umanității, viața care se vedea aruncată spre distrugere. Era atunci, la 9 Mai, aceea uriașă scintee a primăverii care regenera în suflute și conștiințe, era finalul celei mai mari și mai dramatice bătălii care repunea în drept rațiunea și expulza de pe scena istoriei oroză, barbaria și demența, era atunci, la 9 Mai, ridicarea din ruine și din cenușă a spiritului uman, constructiv, și punerea în afara posibilității de a se mai manifesta a crimei și abjecției politice și sociale, a moralei uciderii și supremației, a neantului moral. Era această victorie semnalul unui drum nou în istorie și rămâne un titlu de glorie și de mândrie faptul că România s-a înscris cu întregul său potențial militar, material și uman în rîndul forțelor coaliției antihitleriste pentru obținerea victoriei, pentru a grăbi acest drum nou și a re-areza umanitatea în drep-turile ei sacre. Actul revolu-tionar de la 23 August 1944 a deschis în mod decisiv calea acestei participări care consfințează de fapt năzuințele întregului popor. Uriasele semnale de eliberare socială și națională, anti-fascistă și antiimperialistă, sub călăuză și în organizarea partidului comunist, cea mai înaintată forță, constituia cea mai avansată a națiunii, au urmat, sub același in-demn și pentru aceeași cau-ză, calea de jertfă și eroism a eliberării hotarelor stră-mosești și trecerii mai de-parte, peste fronturile, pen-tru eliberarea Ungariei, Ce-hoslovaciei și Austriei, în-scrindu-și astfel numele pentru todeauna în cartea de istorie a marii victorii.

maniei hitleriste. Aceasta a dus la prăbușirea întregului front din sud, a deschis ca-lea înaintării rapide a tru-pelor sovietice, a accelerat zdrobirea dispozitivului mi-litar al Germaniei în aceas-tă parte a Europei".

In obținerea acestei vic-torii care este a popoarelor în esența iubirii lor de li-bertată și pace, poporul ro-mân și-a ilustrat însăși vo-căția și puterea spiritului său umanist, și-a dat în-treaga măsură a devotului sale pentru ideile și idealu-rile libertății, ale dreptății sociale și naționale, ale dem-nității umane. Ceea ce a fău-rit mai scump în inima și min-ta sa în secole de luptă și zăbateră necurmată pen-tru afirmarea și păstrarea ființei sale, poporul își adu-cea acum ca măsură și con-tribuție a sa la cauza unei victorii ce interesa întreaga planetă. Ziua de 9 Mai în dubla sa semnificație, leagă astfel două țărâmurile de is-torie, cel al dobândirii inde-pendentei de stat și cel al libertății făurite prin actul revoluționar de la 23 August 1944 și grație cărui a intrat însemnele victoriei de acum patruzeci de ani sînu la loc de cinste și însemnele ro-mânești. Identitatea naționa-lă dobîndea astfel temeiuri noi, istorice, iar timpul care a urmat a confirmat aceas-ta în toate planurile vieții materiale și spirituale. A fost o bătălie lungă și dărnă în care au biruit dreptatea și credința în binele și feri-cia oamenilor, un front în-tr-ait de larg și atît de încordat încît a cuprins nu mai puțin și arma curajului, glîndul puternic și treaz înrolat în slujba acestei mari victorii, creația care și-a dat proba sa de fide-lijată față de ridicarea lumii și a condiției ei peste pri-păstia care o amenințase, creația care a glorificat eroismul și temeritatea ace-slei lupte și care cu toată forța s-a așezat apoi în sluj-ba refacerii sufletului omene-sc și a făuririi unei conștiințe noi, a responsabili-tății, prezăntînd-o pentru un viitor mai bun.

Edificiul păcii la care se lucrează astăzi și în fibra căruia o rezonanță vie, dis-tinctă, o are contribuția ro-mânească prin demersurile reale și stăruitoare ale președintelui țării, secreta-rii general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, marea problemă a omenirii pe care o reprezintă astăzi pacea și indeosebi făurirea și garantarea ei, cunosc prin jubilară expresie a sărbă-toirii victoriei de la 9 Mai și puterea de lecție a is-toriei și mai ales a unirii po-poarelor, a forțelor inain-tate, progresiste de pe in-treaga planetă pentru a face totul ca dezastrul să nu se mai repete. Stă capăt de serie în istoria noli umani-tății acest 9 Mai și depinde de lumea noastră de azi ca el să rămînă simbolic flac-căra unei viitorimi de pace.

Luceafărul

Ilustrație de Ilie Florin

CHIPUL VICTORIEI

Cu conștiința dă-toriei îndepă-linate — acesta este după pa-truzeele de ani de la în-truzerii de la în-frîngerea celui mai mare dușman al libertății și vieții popoarelor, fascis-mul, sentimentul profund pe care îl trăiește Româ-nia, acesta este sentimen-tul că și realitatea din care izvorăște și pe care

o înalță în inima și conștiința întregului popor, în chip de omagiu și re-cunoștință față de toți cei ce s-au jertfit cu arma în mînă, cu fan-ta precum și cu gin-du, într-o luptă eroică, necurmată, pentru salva-rea ființei însăși a țării ca și a libertății „altor popoare, făcînd din sacri-ficiul și dăruirea lor un

monument viu în eterni-tate și unul dintre cele mai dramatice capitolu-e din istorie. Poporul, țara întreagă au luptat pînă la „capăt, întreaga putere economică și militară a României a fost îndrep-t

A. I. Zăinescu

Continuare în pag. a 6-a

Arta de a fi tânăr

● In acest număr : ● Proza inspi-rată de războiul antifascist : ● Semnificație și actualitate ● „Marșul victoriei” — fragmente de ro-man de Aurel Mihale ● File de is-torie, file de epopee ● Literatura de război și recuperarea istoriei ● Mapamond

nu ne învață nimeni să fim tineri. Este un anotimp în care intrăm cu cont deschis și în care ne gândim că ne-ar place să biruim. Poate chiar ne neliniștește acest anotimp, pentru că este cel mai fierbinte dintre anotimpurile noastre. Arta de a fi tânăr este arta de a fi drept, de a-ți clădi un loc fără reproșuri. Arta de a fi tânăr mai înseamnă un șir de antrenamente zilnice cu o înaltă conștiință de tineri ai acestui timp. O campanie întreagă de a-ți valorifica energiile în cele mai di-verse domenii. O vîrstă poate existentă pe harta fiecăruia dintre noi peste care nu se poate trece și în care ai vrea, ai tot vrea să înfirzi. Meseria de-a fi tânăr presupune și risc, și inteligență, și luptă, și curajul de-a nu trișa, de a nu-ți trișa propria-ți vîrstă. Uneori tensiunea este insuportabilă. Alături ea poate da peste mîncă nemaiputînd să rămî-nă pasivă între malurile sale. Unii sînt dispuși să vadă în tinerete prudentă, înțelepciune, cumtinenție. Dar nu putem fi nici atît de prudenți, nici atît de înțelepți, și nici atît de cuminiți. O imaginație dezlănțuită poate lua locul acestei vîrste organizată după legi inedite. Pe acest teritoriu al exuberanței, tinerii vin cu drepturi egale, propunîndu-și o călătorie a frumuseții, a cunoașterii de sine și de alții, a respectării mesajelor celor mai diverse. Ei vin, batalioane de tineri, să sporească a lumii tînă și nimic nu-i va împiedica s-o facă pentru că tînă sînt și vor fi, vor mai fi. Există, mai există poate și

Areta Șandru

Continuare în pag. a 7-a

PARTIDUL COMUNIST — stegarul destinului istoric al poporului român

Viguroasa ascensiune a poporului român pe drumul progresului și civilizației, marea sîmăntină de scurture și abordare inovatoare a timpului, de plămădire și prospectare a viitorului își sinteti-zează supremale virtuți în ființa partidului clasei muncitoare, rodul cel mai de preț al tuturor valorilor și tradițiilor progresiste născute pe meleagurile românești. Prin partidul comunist, poporul român și-a încununat secole de neîntrepruză jertfă și victorii purtate de generații și generații de înaintași, și-a înfăptuit cea legătură dialectică, din strădănuiri — trecut-prezent-viitor — ca temelie și resort de propulsare o țării pe cele mai impunătoare culmi ale viitorului.

Generat de realitățile și imperati-vele solului național, ancorat în realitățile țării, partidul comunist român este, prin cugetul și acțiunea sa, purtător și promotorul celei mai dinamice perioade din istoria României, în el intruchipîndu-se forța și capacitatea de creație a întregului popor român, sensul cel mai revoluționar al înaintării noastre pe treptele timpului. Într-aga sa istorie este proba vie a faptului că Partidul Comunist Român își trage seva și vitalitatea din glorioasa istorie de milenii a poporului nostru, din toate evenimentele și luptele desfășurate de-a lungul vremurilor; el își afirmă hotărîrea de a asigura, în noile condiții istorice, dezvoltarea continuă, pe o nouă treaptă, a civilizației și vieții întregului nostru popor, de

a-i furi un viitor demn și liber, viitorul comunist.

La scara istoriei noastre multimilenare, 64 de ani de viață și luptă al Partidului Comunist Român nu reprezintă o perioadă prea îndelungată. Dar prin drumul parcurs de popor sub conducerea sa, prin transformările sociale al căror inițiator și conducător a fost, prin uriasă influență pe care a cîștigat-o în societatea noastră, acești ani se înscriu ca o adevărată epocă istorică. „Niciodată în România — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român — n-a existat un alt partid politic cu o istorie atît de bogată și glorioasă, care să fi luptat cu onoare și să fi realizat atît pentru fericirea poporului român, pentru măreția națiunii noastre. Partidul nostru s-a născut și a crescut odată cu proletariatul, destinul său este strîns legat de cel al clasei muncitoare, al întregului popor român”.

Rezultat al dezvoltării mișcării muncitorești din patria noastră, a partidului clasei muncitoare făurit în urmă cu peste două decenii, Partidul Comunist Român, tocmai pe temeiul unor asemenea rădăcini istorice adînci, și a unei bogate experiențe de luptă a putut să ridice pe o treaptă superioară activitatea clasei muncitoare, a celorlalte forțe democratice și patriotice progresiste ale societății, pentru o

Mircea Mușat

Continuare în pag. a 3-a

Îndemn la creație

Refuzul inerteției de gîndire este deviza cărții **Îndemn la creație** semnată de Ion Popescu Putur, carte în care ni se propune o dezbateră pătrunzătoare asupra unor fapte și teorii sociale și politice din secolul trecut și din secolul nostru. Cartea abordează mai multe evenimente europene, care interesează îndeaproape și istoria românilor și a statului lor, ridicînd problema atitudinii față de fapte, a metodei de interpretare și, mai ales, a raportului dintre teorie și realitate. Titlul cărții exprimă necesitatea elaborării active și independente a unui punct de vedere constructiv asupra problemelor și evenimentelor care interesează țările socialiste și țările întregii lumi de astăzi. **Îndemn la creație** este o carte despre realitățile dintr-o țară și state, atît din punctul de vedere al teoriilor, cit și al practicii sociale și politice, o carte despre evenimentele din secolul al XIX-lea și din secolul XX, despre cum au fost ele înțelese și cit de rezistentă rămîne optica după care au fost interpretate. Deși nu și propune în mod expres, **Îndemn la creație** ocupă de istoricul nașterii și evoluției unor idei și teorii ale socialismului și ale revoluției, legate amîndouă de existența statelor naționale. Problema este cu atît mai interesantă și mai actuală, cu cit știm că nu toate statele națio-

M. Ungheanu

Continuare în pag. a 6-a

EPOCA CEAUȘESCU

**Să îți pe umeri un destin de țară,
să urci în truda neamului, albînd,
în timp ce porumbii din palme-ți zboară
purînd spre zări, mesajul tău de jînd ;**

s-auzi și-n somn iubirea de moșie
cum ne-necat te strîg din străbuni,
iar tu să te ridici cu bărbăție
și-n marele tău gînd să ne aduni !

să schimbi din temelii, înfățișarea
acestei țări — mai mîndră, an de an —
făcînd-o să cunoască afirmarea
nu stă-n puteri de om, ci de titan.

Simbol al înfrîntîri-ntr-o popoare,
simbol al demnității prîns în scut,
tu, faima țării-ai dus peste hotare
să-ți fie neam-nu lume cunoscut.

Doză decenii, cit o-ntr-o Eră,
columbă de lumină, far înalt ;
pe drept cuvînt, poporul le conferă
numele tău, cu slove de bazalt.

O Epocă ce nu-ncape-n cuvînt,
precum eroii nu-ncape în statui,
poartă destinul țării, înainte,
în năzuința Patriei și-a lui.

Nicolae Nicolae

Invocație în mai

Imi zîmbeau toți, lu-minîndu-mi sufletul cu magica frumusețe a chipului lor de adolescenți. Nici uniforma geo-metrică, nici tunsoarea severă nu izbuteau să le corecteze copilăria și mi-am înfrînt greu dorința nesăbuită de a întîlni de mîna către fotografiile din perete ca să-i mîngii o clipă, să-i ating ușor pe creștetul lor de soldați-eroi.

Căzuseră în aceeași zi la Oarba de Mureș. Fotografiele le fusese ardate alături și în zona aceea încăperea mu-zeului iradia de scinteițoarea lor tinerete, imortalizată pe pelicula fotografică doar un ceas înainte ca pămîntul Transilvaniei să fi strigat de durere, îmbrășîndu-le pentru

totdeauna trupurile puternice și fierbinți.

Nu puteam să plec. Nu puteam să-mi desprind privirea de privirea lor vie și increză-toare, de zîmbetul lor drag și strălucitor, nu puteam să-i parăsesc în adolescența lor fejuță fără să le dăruiesc iubirile de care frontul și des-părșise cu atîta brutalitate, și-am scris, pentru fiecare, cu gîndul, un alt sfîrșit de povas-te, așternîndu-le iarba inimă-resmată a Transilvaniei pen-tru îmbrășîri.

Tot în mai. În mai Transil-vania înfloarește și curge din munți ca rîurile către cîmpie, în mai lumea ei e simple de sunete și de mîrșme și în miracolul naturii reintregite oamenii își amintesc că sînt oameni și își cîntă, și ei, ros-tul lor muncitor. În mai. Doar

în mai cînd „albinele se por-neac și cerul e ca oglinda” munca noastră de toate zilele își dezvaluie, și ea, tînăua de-pendenta de fire și ne bucu-răm că marele rost al lumii ne mai începe și că doar mun-cind încoajăm a nu muri vre-odată, dăruindu-ne cu cre-dință și bucurie destinul omene-sc.

Doar în mai ! Cînd tineretea înfloarește și ea printre pașiș-tii înflorite, cînd încarcă lu-mea cu larma ei de bine și fericire, și ne rugăm atît de înalt ca pacea să-i aperse zîm-betul și fătura, iar țara să-i aștearnă tatîfunduile ei de fiori și de țărburî doar pen-tru leagăne de iubiri.

Sănziana Pop

DE PACE

In ograda copilăriei mele, era o cască metalică, ostășească. Îngropată între două pietre. O umplea mama cu apă pentru orătării. Veneau găinile și turci. Cocosul, cufundat în meditații bombate, le supraveghea de la o distanță neutră. Vrabiele se agitău ciuiva pași mai încolo. În clipe de în-setat curaj, cite una se avînta pe buza otelită și, printre ocurele gravelor ouătoare, fura un strop de apă. Topăia apoi încetînat, scormonînd în praful ogrăzii, chemată de presimțirea vre-unui vierme. Sau a unui simbur de troscot.

În poata sa, vecinul de peste drum avea o ghiulea. Așa îi spunea el. Era, de fapt, un tub de obuz ruginit, înfipt într-un țărșu. Vecinul bătea sapa pe ghiulea, cînd era vremea de pră-și. Sau coasa, cînd venea coșitul. Sau îndrepta vreun cui, cînd își dregea gardul. De-atîta bătut în capul ei, ghiuleaua crăpase și vecinul o oblojise cu trei legături de sîrmă.

O mătășă din partea tatălui avea o cutie lunguiață, din tablă. Cutie cilindrică de tînchea

încrețită. Fusese pentru o mască de gaze. Mă trimetea, cîteodată, mătășă să umplu cutia cu sare, la prăvălia din sat.

În alt vecin avea un gard făcut din fișii me-talice. Dăteala zornăitoare. Spunea că fusese ră-benți de mitralieră.

Învățătorul nostru avea în livadă, sub un ci-res, un scănel dintr-o bombă. O găisese înfiptă chiar acolo, sub cires. Îi scosese partea rea din ea și-și vîrful bombei potrivise cu un cui gros o scîndură. Stătea pe acest scănel învățătorul nostru și noi, în iarba deasă, în jurul lui, îi ascultam poveștile despre bărbați ce plecaseră să aperse, cu viețile lor, țara. Și ciresile zîmbeau chemătoare deasupra noastră.

Unul om i se spunea Surdul, deși el era și mut. Rămăsese astfel după ce o bombă explo-dase lîngă traseua lui. Încecea uneori să po-vestească cum e cînd zaci îngropat de viu, dar

Ioan Lăcută

Continuare în pag. a 6-a

INDEPENDENȚA — bunul nostru cel mai de preț

Istoria noastră își are coincidentele ei fericite și oline de adînci semnifi-cative : celebrăm la 9 mai ziua independenței României și ziua victoriei asupra fascismului, după cum 23 August asociază începutul unei ere noi în istoria poporului român cu amintirea marii biruințe de la Călugăreni a lui Mi-hail Viteazul (13/23 august 1959).

Pentru români, aniversarea în aceeași zi a proclamării inde-pendentei de stat a României și a capitulării Germaniei hitleriste, la al cărui sfîrșit — grăbit prin revo-luția noastră din august 1944 cu 200 de zile — România și armata ei au

adus o contribuție de pret. oferă excelentul prilej al relevării caracte-terului de permanență a istoriei naționale pe care îl are lupta pen-tru neatințare. Si în 1877—1878, și în 1944—1945, poporul român și-a trimis fiii pe cîmpul de luptă pen-tru ca patria să fie liberă și suve-rană, la adîncost de orice dominație sau ingerință străînă. Adărea neatințării insoteste întreaga noas-tră istorie de la strămoșii geto-daci, care, sinzuri între tracii, s-au împotrivit împăratului Darius I pentru că pretulau, înainte de ori-ce libertate și pînă astăzi, cînd politica externă a României socia-liste se identifică deplin cu procla-

Fl. Constantiniu

Continuare în pag. a 7-a

PROZA INSPIRATĂ DE RĂZBOIUL ANTIFASCIST

Semnificație și actualitate

Literatura română postbelică și-a precizat profilul distinct și printr-o tematică nouă, apărută firesc din marile evenimente prin care a trecut poporul român. România a participat din plin la ultimul război mondial, contribuția ei pe frontul antifascist fiind o contribuție decisivă pentru soarta acestui război. Experiența ostașilor români care au făcut războiul, complexă, contradictorie, a preocupat desigur pe scriitorii români. Proza românească a reflectat, într-o primă etapă, foarte apropiată de evenimentele, prezența romanilor în ultimul război mondial prin câteva cărți care s-au citit cu un interes firesc. Aceste cărți au apărut fiind războiul era încă o chestiune de actualitate. Cu trecerea vremii ultimul război mondial devine istorie. Distanța față de el creștea și altă perspectivă asupra evenimentelor. Proza își modifica și ea opțiunile. În noua etapă apar cărți ce delinț, ca Icoanțiu, reapar într-o serie nouă cronicile de război ale lui Aurel Mihală, Focurile. Evoluția perspectivei este firescă. Timpul se

dimețtează faptele, adăncește perspectiva. Studiile privitoare la istoria acestui război sînt și ele mai multe, mai bogate în fapte și în interpretări noi. În anul 1984 au apărut două volume de documente de excepțională valoare informativă care conferă o înțelegere mai aplicată, mai avizată a lucrurilor. Importanța contribuției românești la războiul antifascist este scoasă în evidență cu multă lărire de aceste documente, în care faptele vorbesc de la sine. Odată cu sporul documentar și interpretativ este firesc ca și literatura să intre într-o etapă nouă. Aceasta cu atât mai mult cu cât pe plan european proza de război cunoaște un nou impuls, un nou interes, o altă înțelegere a desfășurării lucrurilor. Esențialmente liniile mari sînt aceleasi, dar importanța corecturii de detalii au apărut, unele din ele prezente și în aceste volume de documente. Masivitatea temei războiului, caracterul ei incitant, reevaluarea contribuției românești la acest ultim război mondial reprezintă un interes real și pentru prozatorii români. Cele câteva întrebări de mai

jos au menirea de a deschide o discuție asupra însemnatei teme a prozei de război în literatura română postbelică.

1. CARE SÎNT CĂRȚILE ROMĂNEȘTI DE REFERINȚĂ (PROZĂ, TEATRU, ISTORIE) INCHINATE PARTICIPĂRII ROMÂNIEI LA INFRINGEREA FASCISMULUI?
2. REFLECTĂ ACESTE CĂRȚI INFĂȚIȘAREA ADEVĂRATĂ A CONTRIBUȚIEI MILITARE ANTIFASCISTE ROMĂNEȘTI AȘA CUM O INTELIGEM ASTĂZI?
3. CONSIDERĂȚI CA PROZATORII ROMĂNI AU RĂSPUNS PENTRU DEPLINĂ FAȚĂ DE ACEASTĂ SOLICITĂȚI TEMĂ ȘI FAȚĂ DE GRAVITATEA ȘI SEMNIFICAȚIA UNUI EVENIMENT ATIT DE IMPORTANT PENTRU ROMÂNIA CA PARTICIPAREA EI LA RĂZBOI?
4. CE ECOU ARE ÎN CĂRȚILE ȘI ÎN MENTALITATEA TINERII GENERAȚII ACEST EVENIMENT ISTORIC?

MIHAI IORDACHE

Confruntarea cu alte literaturi

1. 2. Mi se pare ținind de domeniul evidentei că literatura noastră nu posedă încă marea carte despre participarea românilor la ultimul război mondial. Nu mă gândesc, neapărat, la un roman de factură larg narativă, în măsură să absoarbă, în datele lui esențiale, un eveniment de anvergură acustică. Astfel de încercări, din păcate ratate total sau parțial s-au făcut. Căzută tipic este al „Neguri” lui Eusebiu Camilar, carte de-acum uitată, defilivă într-într-o pasiune literară. Acestul roman (ca și altor) i-a lipsit nu atât forța evocatoare, autorul nu era un novice și nici nu-l lipsea nervul epic, cit aderența sau accesul la adevărurile fundamentale ale istoriei.

O serie de cauze, marea majoritate conjuncturală, neînmind deci de potențialul real al scriitorului român, au împiedicat, se pare, apariția unor cărți reprezentative. Pe suprafețe mici și, mai ales vizând prima parte a războiului, s-au scris numeroase pagini bune sau chiar foarte bune. Poate fi invocat Marin Preda, însă mai mult ca promisiune, din nefericire, neîmplinită, dar nu și în suprafața. Debutul celui de al doilea ciclu românesc al său, „Viața și opera lui Tiron B.” (e vorba de primul volum — „Jepurele schiop”) ne oferă o nouă promisiune.

În tot cazul, posibilitatea ca această generație să scrie cartea (sau cărțile războiului) este apreciabilă. De partea ei este memoria, această arteră esențială a literaturii. Cine a trăit războiul, fie și la vîrsta copilăriei, este aproape imposibil să nu simtă nevoia de a-l proiecta în planul ficțiunii literare.

3. Nu ai altă viață de ordin estetic. O temă literară, rămîne o temă, și ai. A vorbi despre consecințele exploatarei ei sau absenței ei în literatură înseamnă, iarși, a te situa în domeniul ipoteticului. Se poate însă prevedea un de ordin mai general, cu consecințe benefice și în planul artei. Reevaluarea unui adevăr istoric deloc neglijabil dar insuficient asimilat, reverberază în conștiința de sine a națiunii. Cu atât mai mult cu cât, nu mai e nevoie de demonstrație, la un nivel de adîncime.

Pe de altă parte, prin atacarea acestei teme, nu înțeleg în dialog cu adevărul de bogată literatură a lumii despre contribuția popoarelor la prăbușirea fascismului. Ar fi, în fond, un mare prilej pentru literatura noastră de a își înlocui umanității.

4. Sint riscante, în acest moment, afirmațiile tranșante. Tema în discuție nu se pare abordabilă numai la vîrsta experienței definitive constituite. În tot cazul, nu dintr-o perspectivă trionică. Este însă limpede că lipsindu-i implicarea directă, uneri prozatori o atacă din altă perspectivă, am putea spune a conștientă. Tema în discuție nu se pare abordabilă numai la vîrsta experienței definitive constituite. În tot cazul, nu dintr-o perspectivă trionică. Este însă limpede că lipsindu-i implicarea directă, uneri prozatori o atacă din altă perspectivă, am putea spune a conștientă. Tema în discuție nu se pare abordabilă numai la vîrsta experienței definitive constituite. În tot cazul, nu dintr-o perspectivă trionică. Este însă limpede că lipsindu-i implicarea directă, uneri prozatori o atacă din altă perspectivă, am putea spune a conștientă.

Victoria

...A fost, atunci, o lume-nmămurită
De smugul verde ce tira-n cenușă
— Cu alura lui falsă, polidă —
Popoarele, căușă de căușă.

Români, însetați de libertate,
De cer albastru, au gonit stihia.
Puterea lor, în clipă mîsurată,
A reclădit, eternă, România.

Radu Cange

Victorii de lumină

Victorii de lumină, victorii de speranță,
Un albastru al luptei, al fapte și-al visării,
Purtind poporul nostru spre zări
de cucerțanță,
Spre culmea însoțită și-albastră a înălțării,

Victorii ce prin secole de singe
Au stins năvala și-au oprit tăcerea,
Cum în Corați pădurea doar se strînge —
Din tineri bărzi — șoptindu-ne azi vrea,

Victorii ca brătora pe o mină,
Urcind pulsarea singelui din noi,
Ca nepătat al pururi să rămîna,
Pe fruntea țării — mîndră — de eroi!

Victorii reunită cum spre mare
Izvorul curge de pe vîrf de stîncă
Și se adună-n văi cu noi izvoare
Spre Dunărea cu unda sa adîncă,

Victoria poporului român
Care supune timpul sub năframă
Al celor ce de-a pururea rămîn
În patria ce ne e bună mamă,

Victoriile ce le-am dorit meru:
În muncă în construcție și pace,
Precum culorile-nfrînte-n curcubeu
Din verbele a vrea, a ști și-a face!

Erou între eroi ne e partidul
Spre steaua comunistă de victorii,
În jurul lui uniți sîntem ca zidul,
Cu fruntea înconunată doar de glori!

Douăzeci de trepte
Sînt douăzeci de trepte de lumină
De la Congresul nou, al brînzitei,
Cînd patria, frumoasa mea grădina,
Reîntineri iar din adîncul ființei!

În fruntea ei ales e cel mai bun
Să-i fie călăuză și erou,
Simbolul păcii uni vis străbun
Înmurind în sufletu-i din nou!

De-atuncea țara urcă spre victorii,
Meru biruătoare spre împlinire,
Ca să-nfruntăre pururea cu țării
Sub aripi largi de-aleasă fericire!

Ion C. Ștefan

NICOLAE CIOBANU

A retrăi dramatismul istoriei

1. Fără a se putea crede că eludăm în vreau fel criteriul valorii artistice intrinseci — dimpotrivă, luîndu-l în considerare cu lucidă gravitate — avem temerari îndeașni de solide spre a afirma că, nu numai cantitativ, ci și calitativ, literatura română contemporană își afirmă conștiința de sine în ordinea moral-politică și umanist-istorică, animată de o autentică dramatică responsabilitate, dialogînd continuu cu obsedanta temă a războiului ultim mondial. Într-o competiție, existențial-ontologică la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arătăm că „lectia” tradiției se constituie în criteriu revelator; aici identificăm sigiliul diferențierii specifice, cu alte cuvînt, modul artistic românesc sub semnul căruia universală temă își afirmă permanentele, existențial-ontologice la scară destul de mare, nu numai înmînta implicare a creatorului într-o arie problematică tematică de anvergură tragică, în al cărei hucinac vertij și poporul român a fost atras la modul seismic, ci, totodată, intervine la fel de iminentul impuls de înscriere pe firul tradiției literare autohtone. Lăbia, mări românești în urmă element, se cuvîne deci să arăt

9 MAI SIMBOL AL INDEPENDENȚEI, SIMBOL AL VICTORIEI

Arc de triumf în Mai (1877, 1945, 1985)

I
La 9 Mai poporul și-a arătat un vis
Independența țării — cea mai de preț
comoră
dar de la vis la faptă românii au înscris
pe cimpul de bătaie a filă legendară

Trompetele răsună la Pleвна și Smirdan
sint dorbanții noștri cu pieptul de aramă
în epopeea țării se-nalță acel an
ca un hotar statornic și un triumf de
seamă

Independența noastră e stea fără de moarte
de mil de ani străbunii luptară pentru ea
prin jertfe mari de sînge, în șaptezeci și șapte
am cucerit-o veșnic și o vom a

Independență — scrie pe-al cerului senin
Independență — cîntă pădurea și cimpia
atitea generații care se trec și vin
zidesc Independență, prin veacuri,
România

Iar de atunci poporul a făptuit minuni
de luptă și unire într-o aceeași țară
iar mai apoi, în vremuri brăzdate de furtuni
în frunte, comuniștii, la postul lor
veghează

Și-a venit năvalnic un August din țării
ce-a dat temei de slavă Independenței
țării
și tot în zi senină, de 9 mai, porni
un porumbel al Păcii să zboare-n largul
țării

Noi am luptat și după ce ne-nțegirăm vatra
pe unde-au fost românii au răsărit statui
iar dacă azi e soare în Debrețin și Tatra
am pus și noi un umăr la înălțarea lui

Victorie și Pace! Victorie și Flori!
armata României s-a mporobit de glorie
și de atunci e soare mai mult în Tricolor
și dăm eroic viață acestei noi istorii!

II

Istoria e cartea cea dintâi
a unui neam ce vrea să dăinuiească
noi am avut Carpații căpătii
și Dunărea, și Limba strămoșească

Și de la primul dac ce s-a ivit
în zărea începutului de țară
a lance și un arc au strălucit
zăgăzuind năvala dinafară

În freca înclăștirilor din veac
pe aase albe se înalță țara
e flul cel mai nobil și sărac
ce poartă demn, de mil de ani, povara

Erou Necunoscut al țării mele
tu te-ai jertfit și-ai inviat mereu
îți dăruim cununi de griu și stelu
tu ești al oastei noastre semizeu

Tu și-ai lăsat și maica, și iubita
și tot ce-aveai mai scump pe-acest
pămînt

Și și-ai urmat neabătut ursita
făcînd cu țara trăinic legămînt

La rădăcina holdelor de grîne
în macii roșii, în argint de stea
și-n rostul nou al patriei române
tu ai topit întreaga viața ta.

Iar jertfa și-a scris în calendare
în zi de August douăzeci și trei
și poate nicăieri n-ai fost mai tare
decît la Oarba, Păuliș, Carei

Atunci puterea ta nebiruită
a izvorit legende noi și legi
și cea din urmă brazdă cotropită
tu ai redat-o patriei întregi

III

Eu nu cunosc în limba din bătrîni
o vorbă mai frumoasă decît țara
ce bine e să fim la noi stăpîni
și-n arbori să detune primăvara

Neprețuit e gustul de-a trăi
în legea și în datinile tale
cînd se-nfiripă zările de zi
și mugurii înalță osanale

Și cit cuprinzi cu ochii din înalt
să vezi o țară liberă și soare
iar dintr-un răsărit în celălalt
un singur grai, și-o singură suflare

Întreagă-ți este piatra de hotar
tu nu îngădui nimănui ocara
pămîntul tău e antic sanctuar
și nu-i nimic mai nobil decît țara

În nici un loc, din toate cite sint
nu îți va fi mai bine ca acasă
căci fiecare palmă de pămînt
îți dă puterea ei miraculoasă

E patria de miine și de ieri
sfințită tot cu sînge și sudoare
n-o vom trăda nicicînd și nicăieri
ne vom întoarce veșnic la izvoare

Independența — ideal suprem
este visarea noastră milenară
dar pentru prima oară azi sintem
stăpîni deplin și suverani în țară

Iar tot ce-a fost mai rodnic în trecut
re-naste întru slava României
această libertate s-a născut
în Era demnității și-a mindriei

Trăiască dreptul țării la cuvînt
și forța ei de-a merge înainte!
Trăiască România pe pămînt,
Partidul și Poporul nostru sînt!
Trăiască primul țării Președinte!

Corneliu Vadim Tudor

Trecerea triumfală pe sub Arcul de Triumf a trupelor române reintoarse victorioase de pe
frontul antihitlerist cu prilejul parăzii de la 23 August 1945

Lăsați pacea

Lăsați lumina
Să ne învelească sufletele, trupurile,
Lăsați copiii să-și joace jocul lor curat
și liber cu toată puterea concentrată în
vreme.
Lăsați pasările cerului să-și cînte cîntecul de
Mai

cel din toate timpurile,
Lăsați cîmpurile să-și rodească rodul
în marea piine caldă a omenirii,
dulce și neotrăvîit,
Lăsați poezia să ne incinte viețile,
adîncite în fericitele timpuri ce sint și vor
veni
și-atunci, cînd voi oamenii veti pune stăpînire
pe toată lumea
Lăsați, deci, pacea să-și slăboadă
binefăcătoarele-i adieri
pentru respirația noastră liberă,
pentru traiul trăinic,
pentru fericirea omului
pe acest loc de statornicie sub soare!

Horvath Dezideriu

grivița

oștirea trece pe sub raze de lună
se-azează-n bătaie de pușcă
timpul cu o garoafă în gură
spune un cîntec dus spre Dunăre
în gusa privighetoriilor
oștirea trece pe sub raze de lună
cu marea pe sub fulgere albe
miine în soare e viața
privighetorie ard în propriul cîntec
ca-n valuri un fluviu...

Gheorghe Daragiu

adevăr

știu că exist
atita timp cit te visez
că n-am să mor
atita timp cit timpla Ta
imi mîngîie orele
Patrie-Patimă
frumoasă
suverană
ai pus la rădăcina munților Tăi
porumbel albi
nistorii albe
i-ai dat drept deplin liliacului
la vis — poeziei la poezie
Patrie de adevăr
exiști
în baabele de griu și de lumină
în firea Ta în firea mea
Patrie-Patimă
Patrie!

istorie

și plumbii totdeauna dulci
în pieptul țării-au dat garoafe
ne spală rînilor Carpații
și Dunărea cu celelalte ape
eroii noștri sint legende
pe dor din vechile calendare
și trec prin soare de istorii
rana luminilor din glorie
ei trec frumos prin amintire
ori stau ca sfinții-n vreo zidire
nu-i tulburăți pot să răsără
Ei ne sint dragostea de Țară!

Inscripție pe patul armei

În zilele acelei eroice campanii
cînd eram tineri încă, romantici visători
ne socoteam atunci contemporanii
cu toate galaxiile de sori
cu încrederea că noi n-o să apunem
ci vom trăi cu frunțile-n zenit
pecetea vie-a inimii s-o punem
pe un sîrut, pe mărul rument...

De tot ce-a fost și azi mi-aduc aminte
privind în gaonă caii fără șei
că mai socoteam din sacul de merinde
o pasăre, s-o vîd peste tranșee
strălucitoare, prin oglinzi opace
tîindu-și calea, o, imi amintesc
triumfătoare pasăre de pace
zburînd de pe pămîntul românesc.

Pasărea păcii, albă, din cenușă
lăsînd ca o renaștere de sori
deschisă-n noi o sufletului ușă
fosforescentă, să intre-ai zilei zori
O pasăre de aur care poartă
acelasi dor și-aceiași legămînt
o amforă pe care-o ia de toată
să stingă setea-ntregului pămînt!

9 Mai

Vor trece anii încă și secole vor trece
și social păcii-n lume va fi din stîi durat
se va supune noaptea sub spada lumii rece
vor trece anii încă și secole vor trece
dar 9 Mai rămîne în noi netulburat!

Mileniul III și-o pune sigiliul de putere
pe Charta libertății ce încă nu s-a scris
se va-mbrăca pămîntul în muzică de sferă
mileniul III și-o pune sigiliul de putere
dar 9 Mai rămîne împlinirea unui vis!

Nu vor uita urmașii că noi le-am fost părinții
și că le-am pus în deget al dragostei inel
și i-am scaldat în baia de aur a credinței
nu vor uita urmașii că noi le-am fost părinții
dar 9 Mai rămîne un emblematic țel!

Coloanele-n amiază cu nimb de sărbătoare
înalta-vor, prinse-n mirificul lor marș
vor fi restaurate adîncile hotare
coloanele-n amiază cu nimb de sărbătoare
dar 9 Mai rămîne un rug de aștri arși!

Acola unde-astăzi lagune de nisipuri
și-n caruselul vremii îmbătrînesc ai mei
va înflori belșugul statornic alte chipuri
acola unde-astăzi lagune de nisipuri
dar 9 Mai rămîne al patriei temei!

Doar 9 Mai e ziua din cruțul diminetii
de-a fi în lume-a țară stăpînită pe destin
și de-a chema să vină în agora cetății
să se cîntească pacea la marele festin
cu vin de viață lungă în cupe și cu piine
să se înalțe glasul de pace-n viitor
că pacea-i un luceafăr care la căpătii ne
pune-o stebă vie de cîntec și de dor!

Vor trece anii încă și secole vor trece
gonînd pe cai de soare cu coama-n vînt
vilvoi
alaiurile păcii spre culmi ne vor petrece
vor trece anii încă și secole vor trece
dar 9 Mai rămîne o vatră de eroi!

Cunună pentru țară

Ne-am angajat prin fapte, ne-am angajat
prin dor
de-oi fi acestei epoci cu suflet de lumină
o arîpă spre culmea senină pentru zbor
sub arcul faptei noastre să fie mai senină
căci inerci suntem încă, un codru viu de
brazi
prin care adevărul acestor vremuri suie
cu toată claritatea izbinzilor de azi
un soclu pentru-a țării magnifică statuie!

E tineretea noastră cu undă unui riu
ce și-a tăiat prin munte străbătătoare cale
carabie încercată cu auriul griu
călătorînd pe marea din vis fără escale
spre țărîmurile unde vom ancora, lăsînd
o punte de lumină să dăinuiească-n vreme
în ceara laptei noastre peceata opăsînd
a dragostei de țară și-a jertfelor supreme!

Ne-am așezat prin fapta pe care o-implinim
statornic, în temelie ce din granit se taie
și-i cizelăm conturul în imnul unanim
cunună pentru țară cu-a inimii bătaie
Și-acum, de sărbătorearea lui 9 Mai,
se-aștern
chilimurile țării țesute alb din soare
căci 9 Mai se-nscrie ca un simbol etern
e Dunărea ce stringe la piept adînci izvoare

Ion Potopin

Coloana Independenței

Vuietul tricolorului — 1877 —

Pedeapsa vine din tumul, din cine rabdă
Și-i treitit de-adăte,
În cumpăna luminii, —
Cine-și cunoaște pietrele și vîlaga
Fruncii și vulturii cînd ciugulesc pe munți
Obrazul lumii
Dormind în visul griului.

Pe cerurile Țării trece tricolorul
Ca zăi de demult,
I-s umerii zdrelți
Dar dau în floare ca arborii deschiși în plai
Cînd toți bărbații răstoarnă
Cîmpurile-n munci de primăvară.

Viește ca vulcanul, se-aude tot norodul
Suind în trepte, suind în lănci și arcuri,
Trece pe fruntea țării tricolorul, un fier
nesfîrșit ce arde pare, numai Traian
Sau Cuza mai ardeau așa; numai
Cohortele de struguri înecînd armatele
De ieniceri frînți sub tălpile țărănilor;
Îi aruncă pe foc, rapid cum dai
Mai multe buturi, arbori
Zdrobiți de foame și de secetă. În feasta
Soarelui, înfipt la răsărit de-o mină
Care-l apucase de gură, tricolorul viește
Ca un fluviu, se smulde din victorii și
Împinge cu flăcări și cu brațe spre alt
mileniu; Nu
țara se freacă de Carpați și Negru Vodă
tace.

La noapte frigul va trece prin păduri
Ca un strigoi; pe ceruri tricolorul
Se va vedea arzînd în neștirse
Ca un suflet nesfîrșit de viață.
El ni-i și sînge și arîpă și casă.
Mă-mbrac în soarta lui
Și-s om.

Din rînilor acestui zeu imi iau lumina
Și-mi vindec toate suferințele
Venite prin mii de ani din urmă.
Iar El, de sus, din România cosmică, se-aude
Vinind și viscolind
Cascade, lumi și cumpene tricolore.

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

Cum arde sus pe cosmosul de Țară
El e pedeapsă cînd se cere,
Pace-i și lume din vis,
Fluviu și munti,
Unealtă care ară!

DESTINE
ÎN MAREA LUPĂ

DECORAȚIE
PENTRU O ZI DE DUMINICĂ

În noaptea de focul artileriei, seiveau zărilor celei de-a patra zi de luptă a Detasamentului Păuliș.
Era duminică, 17 septembrie 1944, și avea să fie cea mai grea zi pentru subunitatea pe care o comandam. După o noapte brazdată de proiectele trăsătoare de diferite culori, se destrăma ce-a de-a treia încercare nereușită de pătrundere a inamicului. După pierderile grele suferite în sectorul companiei de-a Păuliș în cursul zilei de ieri, inamicul și-a schimbat direcția de efort pe artera Ghiro-cior-Miniș și se înverșună să pătrundă prin atacuri repetate ce nu ne dădeau nici un pic de răgaz. Din plutonul I a companiei I-a elevi pe care îl comandam rindurile se scutiseră: elevii senegali Lungreș și de la batalionul morți, 7 elevi răniți și 4 capturati în două acțiuni nereușite de cercetare — mai rău decât morții pentru că știam cum se purtau horthiștii cu prizonierii.

De la vecinii noștri vesti proaste: sublocotenentul Cismaru Gh. mort în prima zi de luptă; era urmat la scurt timp de capitanul Ion Fătu, iar de pe deal fusese evacuat rănit sublocotenentul Popovici Mircea; numele elevilor ca Iecoveșcu, Babălu, Motreanu, Bobei și alții trecuseră în rindul eroilor.

Către ora 10 se proiectează un contraatac de al nostru pentru recucerirea localității Ghiro-cior dar care se contramandază pentru că pe dealuri se contura o manevră de învăluire din partea dreaptă a sectorului meu. Schimbările de focuri înverșunate de la cota 471 se auzeau clar până la noi.

Îl văd în fugă pe prietenul meu Băncioiu care îmi spune că pe la el s-a mai potolit lucrurile și să rămânem mai departe pe locurile noastre.

Și tot liniște și neliniște. Spre prinz — cel astronomic, căci despre celălalt nu mai era vorba — primesc ordin de la comandantul companiei să-mi dau dispozitivul plutonului spre dreapta pe dealurile de lângă biserică din Miniș, călare pe șosea, iar în locul meu să vină plutonul subl. Popescu Darius, care fusese greu încercat în noaptea trecută și care va face legătura între mine și plutonul subl. Dărăban Teodor din compania a 2-a. Abia termin instalarea în nou dispozitiv, fac „legătura de vedere” cu flancul stâng al Batalionului I din Regimentul 96 infanterie și jos, unde aveam punctul central de rezistență, începe sarabanda explozivilor care, chiar mă miram de ce întinză așa!

Flec grăbit într-acolo și pe drum întilnesc un agent care îmi raportează scurt că din orașul comandantului trebuie să preluăm comanda companiei I-a elevi, pentru că Drăghiș Nicolae, capitanul ei, a fost grav rănit. Încă unul, îmi zic, și dintre cei mai buni! Când am ajuns la postul de comandă al plutonului lupta începe. Un bombardament naprasnic combinat cu artilerie, aruncătoare de mine și „schelweger” s-a abătut asupra noastră pe toată lungimea și adâncimea liniilor.

Se lasă amurgul. Ascunși în gropi cu grenade pregătite și cu mina pe arme, elevii așteaptă calm. Ne lămurim în înamicul aștepta în sectorul drept și în zona de rezistență în sectorul ei, nu le prisle deloc. Schimb cu subl. Popescu Darius câteva cuvinte, ne sfătuim, ne punem de acord cu noile misiuni și plec la plutonul meu urmărit de temerile lui: fi atent, ai grijă de dreapta! Raportez telefonic comandantului realizarea noului dispozitiv și reîntreruț luptei și trec în zona de rezistență în grupul a 2-a. La adăpostul cetii artificiale și în tunericulul iată-i apropiindu-se pe linia ziduri, garduri, șanțuri. Din sectorul companiei a 2-a încep să tragă mitralierele lui Băncioiu. Așteptare încordată. Nu vom deschide focul până nu vor intra bine în poziție. Într-o noapte că se scapă și distrugem prin surprindere câțiva inamici și vin iar. Când au ajuns la cireșul rotat toate gurile de foc au intrat în acțiune și toate grenadele, suflatul luptei apropiate, pe care le aveam datorită mecanicului Pavica de la stația C.F.R. Dădă.

În stînga companiei noastre era un tanc sovietic care trăgea din mers. Am ajuns la țizera satului Minis. Ne-am oprit. S-a oprit și tancul sovietic. Comandantul batalionului nostru, maiorul Pircălabu Emil, insistă să mergem mai departe dar tancul sovietic n-a mai vrut. Mi se pare că era o femeie locotenent pe tanc. Știu că adăncimea este seară, că nu mai are muniție și așteaptă și alte tancuri să mai vină. În timpul acestor tratative, noi am întărit poziția cucerită și ne-am instalat în gropi individuale săpîndu-le în timp record. Eu aveam în stînga pe Ventura Silviu. El nimerise un loc care în adâncime se săpa ușor. Către fund grupului individuală era foarte largă iar mai sus își făcuse niște firițe pentru muniție pentru că era pe post de încărcător la pușca mitralieră. S-a făcut întii seară, apoi s-a înnoptat. (Aurel Cărare).

Monumentul eroilor de la Păuliș

pistol mitralieră în mîini, iar mai încolo — subl. Munteanu Eftimie. Cu alți cîțiva elevi îi făcusem o gardă comandantului, tacit și voluntar. Mai pierduserăm un comandant, pe plutonul Fătu, nu ne mai puteam permite acest lucru!

Cum am făcut deosebit cum ne-au luat în primire armele dușmane: automatele și brandurile. La început mă culcam cînd venea spre mine cite o rafală, dar mi-am dat seama că pierd timpul iar gloanțele mușcau mai mult pămîntul. Nu m-am mai culcat. Gloanțele dușmane îmi loveau picioarele, zburau pe de lături, mi-au găurit moletierele, dar n-au intrat în mine. Parcă eram vrăjit. Eram într-un cîmp mare, deschis, însă avînd instrucție bună și reflexe căpătate pentru orice împrejurare, ne rîsfiram și ne mișcam fulgerător. Am înțeles că unghiul le era foarte frică de noi, căci cum ne spuneau ei. Acum ripostau fără convingere de reușită, îi simțeam eu! Și se retrăgeau în dezordine lăsîndu-ne vreo 30—40 de arme automate și muniție și prizonieri. Cred că simțiseră că nu mai avem muniție și ne ajutau să-i fugărim.

În stînga companiei noastre era un tanc sovietic care trăgea din mers. Am ajuns la țizera satului Minis. Ne-am oprit. S-a oprit și tancul sovietic. Comandantul batalionului nostru, maiorul Pircălabu Emil, insistă să mergem mai departe dar tancul sovietic n-a mai vrut. Mi se pare că era o femeie locotenent pe tanc. Știu că adăncimea este seară, că nu mai are muniție și așteaptă și alte tancuri să mai vină. În timpul acestor tratative, noi am întărit poziția cucerită și ne-am instalat în gropi individuale săpîndu-le în timp record. Eu aveam în stînga pe Ventura Silviu. El nimerise un loc care în adâncime se săpa ușor. Către fund grupului individuală era foarte largă iar mai sus își făcuse niște firițe pentru muniție pentru că era pe post de încărcător la pușca mitralieră. S-a făcut întii seară, apoi s-a înnoptat. (Aurel Cărare).

CAPITOL
LA OARBA DE MUREȘ

Corpul motomecanizat urma să forțeze râul Mureș în zona Cipău-Iernuț, să realizeze cap de pod, pe care să-l dea în folosul nostru. În ordinul primit se dealu Singeorgiu pentru a putea fi cucerite toate forțele peste riu. În vederea forțării, ambarcațiile necesare au fost concentrate la Cucerda.

Detasamentul blindat trebuia să forțeze Mureșul în sectorul celor două bucle ale râului care în adâncime se săpa ușor. Către fund grupului arăta că detașamentul „va căuta să cucerească și să stăpînească dealul Singeorgiu cota 495... Va fi sprijinit de artileria proprie și de artileria corpului instalată în raionul Șeulia la cerere!”

În cursul nopții de 16 spre 17 septembrie 1944, Detașamentul blindat a început forțarea Mureșului în sectorul Iernuț-Cipău. Prin acțiunile viguroase infanteria moto din compunerea detașamentului a realizat un important cap de pod reușind să cucerească pantele de sud ale dealului Singeorgiu. Tancurile și autotururile desfășurîndu-se pe malul de sud al râului au sprijinit cu focul lor acțiunile de forțare și cele duse pentru lărgirea capului de pod. (Gh. Tudor, A. T.).

La 24 septembrie 1944, Regimentul 34 infanterie a trecut Mureșul în capul de pod rezultat de celelalte unități ale noastre și a început lupta cu trupele horthiste care apărau puternic înălțimile 409, 463, 495 de pe Dealul Singeorgiu. Atacurile efectuate pînă la acea dată, timp de aproape o săptămîină, reluate chiar de mai multe ori într-o zi, n-au reușit să zdrobească apărarea inamicului. Compania 13, din care făcea parte și plutonul pe care-l comandam, a primit în ziua de 25 septembrie ordinul să atace pe direcția cotei 495, Dealul Singeorgiu, pentru a o cuceri.

Pe înălțimea respectivă ca și pe cea învecinată, cu cota 493, inamicul plantase cîmperi de mine, le organizase bine camuflaj și avea un sistem de foc bine organizat și greu de descoperit. La toate acestea s-a mai adăugat și timpul ploios, care a făcut ca terenul să devină aproape impracticabil. Așa murea peste tot, iar prin virașe se scurgeau adevărate torente. Din furtura deasupra cotei 495 a Dealului Singeorgiu, comandantul Diviziei 9 infanterie a dat ordinul de cu nr. 11 datat 1 octombrie 1944: „Atacurile date la 21 septembrie 1944 și apoi la 28 septembrie 1944, ca și toate atacurile și contraatacurile din celelalte zile, dincolo de Mureș, pe Dealul Singeorgiu, vor trece în legendă!”

Seara zilei de 25 septembrie era mohorâtă și cetoasă.

În gropi, în tranșee, la adăpostul cutelor de teren — soldații cu fețele trase de încordarea ultimelor zile. În suflurile lor, amărăciunea pentru pierderile suferite se împletea cu ura arzătoare împotriva tunurilor și tancurilor

hiteriste, care le stăviliseră din nou încercarea de a ajunge la cota 495.

Mă adăpostisem într-o groapă de obuz și mă străduiam să găsesc cea mai bună cale pentru a pune stăpînire pe cotă. Pînă atunci, alte oltuțene și companii atacaseră cota și de fiecare dată fuseseră respinse. Cerusem și eu această misiune dar de fiecare dată ea fusese dată altfel subunității. Firul gîndurilor mi-a fost întrerupt de agentul de transmisiuni de rezervă Al. Simionescu, care mi-a comunicat ordinul de a mă prezenta la comandant. Întrebîndu-l despre ce era vorba, ostasul mi-a spus că, după cît înțelese, a doua zi avea să fie reluat atacul. (...) A doua zi la amiază, cînd ne așteptam mai puțin, am fost anunțati că începe pregătirea de foc a atacului. O ploaie de proiectile a început să cadă pe toată creasta din fața noastră. Pe mamelonul cu cota 495 pămîntul părea că fierbe. Loviturile artileriei noastre se succedau atît de des, încît păreau un sirag nesfîrșit de mărjele legate între ele. Dealul Singeorgiului, dar mai ales creasta lui dintre cotele 495 și 463 au fost învăluite de un nor gros de fum, care se proiecta pe înălțimi. Tot dealul clocețea, ca smola într-un cazan.

Și proiectele artileriei noastre continuau să cadă asupra cotei 495 cu o intensitate din ce în ce mai mare, împrescînd schije în toate părțile. Aerul miroșea a fum și pucoasă, era înecăcios. Toți militarii plutonului știau că momentul de începere a atacului nu era prea departe. În linia infanteriei se făceau ultimele pregătiri. Au apărut în apropiere și tunurile antitanc și aruncătoare de companie, de care simțeam mare nevoie pentru însușirea atacului. Strigătele comandantilor de grupe se auzeau simultan: „Toată grupa! Verificați echipamentul și armamentul! Verificați muniția!”

Dar strigătele erau de prisos. Toți așteptau semnalul de atac: trei cu sașe stiele roșii fiecare, deodată o voce gîtuită a strigat: „Racheta cu stiele roșii în colțul vîi!”

Se dăduse semnalul!

Ca un ceasornic bine pus la punct, toți militarii au pornit impetuos la atac. Terenul alunecos ne îngreua înaintarea, dar nu mai putea opri iureșul nostru. Înaintasem aproape 300 de metri. Schijele proiectilelor noastre zăreau prin aer. Cîteva schije ne-au vîlțit pe la urechi mine și subl. Costea, care se deplasa odată cu noi. Acesta s-a oprit pe loc, a luat legătura cu bateria și a cerut transportul focului în adâncime. Scăpat de sub acest cloac, inamicul a început să se desmeticește. Încercînd din nou să tragă prin crenelurile cazematelor rămase intacte, precum și din tancurile îngrofonate. Se părea că și de data asta atacul va fi oprit. Dar nu s-a întîmplat așa! (...) La terminarea acțiunilor de luptă, cîntec tricolorul subl. Marcus futura deasupra cotei 495 a Dealului Singeorgiu, comandantul Diviziei 9 infanterie a dat ordinul de cu nr. 11 datat 1 octombrie 1944: „Atacurile date la 21 septembrie 1944 și apoi la 28 septembrie 1944, ca și toate atacurile și contraatacurile din celelalte zile, dincolo de Mureș, pe Dealul Singeorgiu, vor trece în legendă!”

Avîntul cu care voi atî infruntat moartea pe pîndea de pe aceste înălțimi și de pe virfurile cu cotele 495 și 463 și apoi 409 și 435 întrece orice închipuire și orice așteptare.”

Cornel Brahas

Trupe române pe teritoriul Ungariei trec podul de la Tiszolok întins de pontonierii români, 1944

PRIMĂVARA
E ÎN PACE

Ploaie la Suceava. În muzeul de istorie — liniște și penumbra dinaintea orei închiderii. Cineva ne aprinde lumina. „Veдеți, aici e Valea Suhei. Aici e comuna Mălini, șifit... Labiș... pe aici s-a mers spre Sabasa, pe aici spre Borca...”
Viktor Lipan, mă trezesc gîndind cu voce tare, aici e mănăstirea Slatina, unde se instalase comandamentul german, dincoace Voronețul greu încercat de prădăciunile hitleriștilor. Aici e casa din Mălini unde își avea sediul comandamentul Regimentului 3 grăniceri. Puneți vedea obeliscul de la Poiana Mărului, ridicat în amintirea eroilor care și-au dat aici viața pentru patrie...”
Directorul muzeului, Octavian Monoran, vorbește simplu, reținut. Îmi arată pe hartă pozițiile ocupate de grănicerii români în preajma zilei de 23 August 1944. Liniile acestea subțiri, colorate, delimitate de fapt spațiul eroic, zguduitor, al liniilor de bătaie. În spate artileria grea, pe cal, a unei unități speciale de vinători bavarezi, izoland ca un zid impenetrabil batalioanele de grăniceri de restul armatei române. Aici, pe malul drept al Moldovei, grănicerii aflați în dispozitiv de pază, asistau cu revoltă mocnînd la ororile puse la cale de fasciști. Satul Poiana Micului fusese făcut una cu pămîntul, fabrica de zahăr de la Itești fusese lăfuită și incendiată, trupele române care se retrăgeau erau mitraliate din spate, ostasii erau striviți sub senilele tancurilor. De acasă, veneau scrisori de iale și durere: „murim de foame”, „sîntem în zdrețe”, „nu mai putem răbda” în timp ce ofițerii fasciști trimiteau în Germania pachete după pachete, încercînd cu ceea ce prădaseră după ce au trecut. Grănicerii români începeau să confieze din pachetele nemților. Aveau loc tot mai des incidente. În martie 1944, colonelul Nistor Teodorescu este chemat la comandantul Corpului 17 al armatei germane și i se cere să intre sub ordinele germane și să se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România. Într-un timp hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apărarea satelor de pe Valea Suhei. Situația devine din ce în ce mai greu de suportat. În timp ce românii se retrăgă din pozițiile pe care le ocupau în timpul evacuării din România, hitleriștii evacuează și jefuiesc satele Pirale, Valea Seacă, Drăcești, Capu Cîmpului. Se organizează patrule românești pentru apăr

Ecoul internațional al participării României la războiul antifascist

enumărate volume, studii și articole publicate în revistele de specialitate din țară și din străinătate au evidențiat contribuția remarcabilă pe care România a avut-o alături de Națiunile Unite în războiul antihitlerist. Imediat după realizarea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiliberistă din August 1944 și întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste, presa și radioul din întreaga lume, personalități politice și șefi ai unor unități militare și-au exprimat părerea asupra acestui eveniment, considerat ca unul din cele cruciale intervenite în soarta celui de al doilea război mondial. Este cunoscut faptul că însuși Hitler, în septembrie 1944, a apreciat evenimentele din România ca una din cele trei catastrofe suferite de Wehrmacht în Europa.

La 24 de ore după înfăptuirea revoluției române, postul radio Londra anunță: „Parisul a căzut, România a ieșit din război. Germanii sînt în fața distrugerii totale. Pentru germani, efectele militare ale ieșirii României din război sînt incalculabile”. Concluzionind asupra situației create, comentatorul englez afirma: „După gestul României, retragerea Bulgariei din război este numai o chestiune de timp. Dar România înseamnă mai mult, căci armatele române, care activau pe frontul de răsărit împreună cu germanii, vor lupta acum împotriva lor. Prin intrarea României în luptă alături de aliați, calea Dunării este deschisă. Ruperea alianței cu Germania înseamnă apoi amenințarea diviziilor germane din Grecia. Cele din Iugoslavia sînt de mult crinolen lovit de Tito. Astfel întreg Balcanul se va prăbuși”.

Întoarcerea armelor de către România la 24 august 1944 a modificat substanțial raportul de forțe dintre Germania și Națiunile Unite pe teatrul de operațiuni din sud-est. În acest fel, Germania pierdea sprijinul a 40 de divizii române din care 23 divizii și 5 comandamente de valoare a 5 brigăzi se aflau pe front. În același timp 24 de divizii germane, angajate pe frontul român, sub presiunea forțelor sovietice și cu liniile de retragere tăiate de români, au fost rapid scoase din luptă. Mai mult, ofensivele germane capitate sau distruse de către forțele române în primele 8 zile ce au urmat actului de la 23 August s-au cifrat la 56.455 prizonieri și 6.048 morți, echivalentul a 6 divizii. Conform datelor furnizate de Marele Stat Major român, România, prin acțiunea sa militară, a făcut ca raportul general de forțe dintre Germania și Națiunile Unite să fie modificat cu valoarea a 85 divizii în profitul ultimei tabere. Răsturnarea aceasta de forțe a fost determinată în scurtarea rezistenței germane, încit marșul strategic al armatei sovietice s-a executat neîntrerupt de nimeni pe distanța a 620 km de la Birlad pînă la trecerea Dunării la Turnu Severin.

Datorită așezării sale geografice, prin resursele subterane, cu deosebire pentru petrolul ei, a comunicațiilor, România constituia o poziție cheie a edificului defensiv german atît pentru stăpînirea Balcanilor cît și a frontului de Est și în general pentru războiul contra Națiunilor Unite. România se afla în spațiul ce excludea posibilitatea de invăzire a lanțului carpatic, barieră ușor de apărat și greu de trecut, teren unde germanii sperau într-o rezistență fără limită. Stăpînirea Peninsulei Balcanice era condiționată de stăpînirea României. Lucrul demonstrat de evoluția ulterioară zilei de 23 August 1944, a evenimentelor, cînd a avut loc prăbușirea rezistenței germane din Balcani și împingerea arizetelor de sud a frontului de est în Cimpia Ungară, într-un număr de zile record. La 18 septembrie 1944, comentatorul postului de radio New York făcînd o analiză a desfășurării ostilităților militare și a contribuției pe care România o avea la grăbirea sfîrșitului războiului, afirma următoarele: „Germania este grav amenințată din sud-est. Bătălia Balcanilor poate fi considerată pe deplin cîștigată și o ofensivă puternică din această direcție, spre Budapesta, Praga și Viena este iminentă. Colona de bază germană din sud-est a fost cea din România, de sub comanda mareșalului von Kleist. Dezastrul german din România a peceuluit soarta armatelor Reichului din Balcani. Prin trecerea României de partea aliaților, Germania este amenințată din sud-est, iar Ungaria se află în pragul prăbușirii. Drumul din sud-est care duce la Budapesta, Praga și Viena este deschis, căci germanii nu mai au în aceste direcții nici o apărare și nu mai pot concentra noi trupe. Este deci legitim ca poporul român să aibă în momentul de față un sentiment de satisfacție, căci România are o contribuție însemnată la grăbirea sfîrșitului. Este o contribuție de care poporul român poate să se felițice”.

Participînd cu peste o jumătate de milion de oameni la războiul împotriva Germaniei lui Hitler, România a devenit a patra mare putere din conflictul antihitlerist. Sacrificiul făcut de țara noastră este cu atît mai mare cu cît efortul poporului român a fost total, fără rezerve, cu toate pierderile anterioare și suportînd consecințele Dictatului de la Viena. Iar felul în care angajamentul României s-a materializat pe cîmpul de luptă este edificator dacă vom aminti că obligația țării noastre prin Convenția de armistitii era de a participa cu 12 divizii, efectivele totale ale armatei române fiind în fapt de 37 de divizii. Această contribuție a fost imediată și continuă susținută prin sacrificiul întregului popor sub lozincă „Totul pentru front, totul pentru victorie”. „Înfrîngerile suferite de nemii pe flancul de sud și trecerea României de partea aliaților sînt evenimente de o mare importanță pentru tot mersul războiului — scria, la 1 septembrie 1944, revista sovietică „Voinea i raboci klass”. — **Levitura românească** nu va întîrzi să aibă o rezonanță politică în celelalte țări satelite ale Germaniei”. Aproximativ în același termen, comentatorul ziarului francez „Le Figaro”, din 25 august 1944, afirma următoarele: „Este prea devreme să se estimeze toate consecințele răsturnării pe care a efectuat-o România. Este în orice caz un eveniment de o însemnată considerabilă și care a dat o lovitură din cele mai grele celui de al III-lea Reich. Întregul bastion german din Balcani este dezorganizat: România, scîpînd de sub dominația germană, calea spre Iugoslavia și Grecia se deschide larg armatelor sovietice”.

După ce a facilitat joncțiunea armatelor sovietice cu forțele mareșalului Tito, interceptînd astfel toate liniile de retragere ale forțelor germane din Grecia și Bulgaria, armata română a avut o contribuție majoră la sprijinirea pătrunderii armatelor aliate în Europa Centrală. După ce au curățit teritoriul național de armatele

Monumentul Victoriei de la Constanta

străine, armata română a participat, în continuare, efectiv la marea ofensivă sovietică executată de Fronturile 2 și 3 ucraiene pentru pătrunderea în Europa Centrală, ofensivă care a avut ca rezultat înfrîngerea Germaniei, eliberarea Cehoslovaciei și a Austriei. Referindu-se la poziția României după ruperea legăturilor cu Germania, ziarul sovietic „Pravda”, din 15 septembrie 1944, scria: „Faptul că România nu numai că a rupt relațiile cu Germania, dar a îndreptat armele împotriva ei, este o dovadă incontestabilă în plus că situația militară și internațională a Germaniei s-a agravat în mod catastrofal... România lupta pentru restabilirea independenței și suveranității ei”.

Operațiunile duse de către forțele române după ieșirea din teritoriul României, în cooperare cu forțele sovietice, s-au dovedit deosebit de grele, atît prin natura misiunilor, care au presupus atacuri și eforturi permanente susținute, pentru a anega permanent pe inamic și a-i smulge mereu posesia unor importante puncte strategice aflate pe masiv muntos, cît și datorită anotimpului, comunicațiilor precare, lipsel echipamentului de munte și slabei dotări în mijloace de transport a trupelor noastre. Cu toate acestea ostașii români și-au făcut exemplar datoria. „În timpul trecerii riului Tisa — se spune în jurnalul de operațiuni al Diviziei 243 infanterie sovietică — care s-a făcut în condiții foarte grele, toți ofițerii, subofițerii și ostașii români au arătat că posedă un curaj supraomnesc. Cu toții dau dovadă de o disciplină și o tactică militară exemplare. Merită atenție deosebită curajul și tactica militară deosebită a ofițerilor din Divizia 19 infanterie care, disprețuind moartea, au arătat soldaților, prin exemplul lor personal, cum trebuie înfrînt inamicul”.

Acțiunea militară a României de după 23 August s-a produs într-un moment în care nu se

precizase încă înfrîngerea Germaniei și a produs o influență politico-militară, determinată în favoarea națiunilor unite. Astfel, la puțin timp după ce curățirea teritoriului românesc de armate germane fusese cu succes realizată, Bulgaria rupe relațiile cu Germania la începutul lui septembrie, iar Finlanda încetează ostilitățile împotriva Uniunii Sovietice.

La conferința de pace de la Paris, din 13 august 1946, delegatul Uniunii Sovietice A.I. Vînschi, subliniind efortul pe care poporul român l-a făcut în războiul antihitlerist arăta că: „La 23 August 1944, cînd nu erau încă evidente perspectivele desfășurării viitoare a evenimentelor militare și cînd soarta Germaniei era departe de a fi clară, politica externă a României a luat o înfîșurătură hotărîtoare. România a încetat complet operațiile militare împotriva Uniunii Sovietice pe toate teatrele de război, a ieșit din războiul împotriva Națiunilor Unite, a rupt legăturile cu Germania și sateliții ei, a intrat în război de partea Națiunilor Unite, împotriva Germaniei și Ungariei. Prin aceasta România a acordat ajutor Națiunilor Unite, și în primul rînd Uniunii Sovietice”.

Apreciînd rolul armatei române în desfășurarea evenimentelor de pînă la 9 mai 1945 — tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Paralel cu participarea activă pe front, în luptele duse cot la cot cu armata sovietică pentru eliberarea întregului teritoriu al țării și apoi pentru eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, pînă la victoria finală asupra Germaniei hitleriste, armata română a îndeplinit o importantă misiune patriotică, revoluționară, acționînd alături de popor, de masele muncitoare, de forțele democratice ale societății, pentru înfrîngerea împotriviții reacțiunii și curățirea puterii politice de către proletariatul în alianță cu țărănimea muncitoare, cu toate categoriile de oameni ai muncii”.

D. Ivănescu

Balcanice

SLAVKO MIHALIČI

Pine pe masă

Tot ceea ce vrei să-mi spui, Spune-mi în fața ei, A piniilor negre de pe masă În juru-i ziduri și stele Și toate cercurile care Imi string inima.

In fața piniilor Care e mai făcută decît toate flămurile, Spune-mi, dacă nu cumva îți e teamă, sentința —

Ea o va ști și temerile toate Le va preface în mărunțișuri bune de ris.

In fața ei, a piniilor de pe masă Care neîntrerupt se-moiește-n speranță, Poți viața să mai o preschimbi, cu moartea.

Cu ea vesel mă ospătez.

In românește de Dumitru M. Ion

REPERE

O zi pentru nemurire

Într-una din paginile de încheiere ale cărții sale, Mihai Stălan numește O zi pentru nemurire „un roman-colaj”, al cărui personaj central este „istoria”. Desfășurarea evenimentelor este următoarea: în ziua de sîmbătă seful de al doilea război mondial și se reînnoiește pînă la încheierea lui, cu prezența acestuia, în zilele noastre. În acest fel, „ziua” era mare de la „23 August” se întindea firesc în desfășurarea evenimentelor fiind înțelesă mai bine. Colajul ne ajută în primul rînd să înțelegem starea de spirit din epocă, atît din punctul de vedere al perspectivei unor „actori” ai marilor evenimente europene, cît și al omului simplu și chiar al copilului și adolescentului. Autorul se întindea pe sine în testatura aceasta, aducînd o înțelegere directă, alături de alte asemănătoare. Întrețind au s-au păstrat îndesate imagini pe care le evocă, fotografiile „de epocă”, figurile Germaniei germane de la București, vîzului cu seninătate de auzul cu detaliile ce se rețin, chiar atunci cînd intervine gară și distanțarea fizică. În fond, cartea este o istorie adevărată a războiului, resimțit din punct de vedere românesc, cu toate durerile și problemele adesea chinătoare ale poporului nostru. Mutlaurul teritorului național, suferințele populației, antinomii morale din desfășurarea evenimentelor, înțelegerea este evocată cu pregnanță adus în prim-plan pînă astăzi. De asemenea, Mihai Stălan nu lasă în suspensie nici vînzățiile. Pentru noi, transilvănenii nu poate exista decît un singur lucru: extraordinarele pagini în legătură cu Dictatul de la Viena, cîtele din epocă și de astăzi, care se referă la „tragicul eveniment”. În cartea aceasta „Acet dictat reprezintă biruința unei caste stăpînitoare în Ungaria, e biruința grupurilor care au cerut regiunea Clujului, unde aveam moșii și avere mari; avem a face cu o clasă socială bogată, dibace, care a știut întrebunța o conștientă europeană trecătoare. Formularea pentru mine este aceasta: o clasă socială aparținînd trecutului, care n-are nici un viitor și puțin să cîștige. Întrebunțarea un moment, care este supus la toate întîmplările viitoare, a vrut să ne despoze de o parte din țară” (spune Mihai Stălan, op. cit., pag. 178). Este o poziție extrem de lucidă, care nu a confundat niciodată interesele naționalist-șovinice ale unei caste amurite, cu interesele poporului maghiar. Făcîndu-se ecoul uragului protest popular împotriva dictatului, poziția autorului reprezintă rezonanță din epocă nu a înțelesului, nici o clipă stăruindu-se asupra cazului deciderii vreunui conflict perpetuu cu poporul maghiar așa cum cercările naționale românești nu au făcuseră nici măcar în 1918, cînd Declarația Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia fusese unul dintre cele mai luminoase documente ale epocii, formulînd o politică înaltă, ale cărei principii pot fi înscrise într-o chartă a toleranței și respectului tuturor etniilor.

REVISTA STRĂINĂ

● **BALETEL POLONEZ** sărbătorește în acest an bicentenariul său oficial. În 1785, la curtea regelui Stanislaw August Poniatowski, după cum afirmă într-un articol de interes de „Interesul de luptă” echipa de Dansatori Naționali, prima trupă cu caracter permanent de la Varșovia. Cu excepția unor întreruperi temporare, datorate războaielor lui Napoleon în secolul nostru, cel de-al doilea război mondial, acest venerabil ansamblu de balet și-a continuat activitatea, funcționînd azi la Teatrul mare din Varșovia. Despre lungul timpului, un mare număr de dansatori de primă mărime și de coregrafi renumiți au strălucit pe firmamentul baletului polonez. Numele celei mai sonore sînt Nina Novak, marea balerină de la Ballet Russe din Monte Carlo, Woytek Lowski, care a strălucit și în trupa Baletului de la Beirut, precum și în Boston, Edward Glawacka, steaua de azi a Teatrului Mare. În zilele noastre, baletul polonez cîmeste o amploare deosebită, ilustrată și prin trupele din alte țări. Amplasarea bicentenariului va constitui un prilej deosebit de interesant și de mare pentru trupele noastre. Interesul este că „Va să ză numai o parte de a admira ceea ce este de seamă, dar și o confruntare a realizărilor baletului polonez pe fondul succesorilor altor ansambluri de balet din lume”.

● **WALTER BENJAMIN** este considerat a fi unul dintre cei mai prominenți filosofi și scriitori din secolul al XX-lea de la Frankfurt. Autor al unor eseurî strălucite, consacrate unor probleme fundamentale ale gândirii critice și estetice de azi, el a consacrat lui Baudelaire o cercetare monografică, compusă din trei studii, publicate în anul 1928-1929. Reeditarea recentă a cărții a constituit un adevărat eveniment editorial. O lucrare foarte interesantă propune W. Benjamin, care se situează atît în afara criticii literare, cît și a analizei sociologice. Vreau să arăt cum Baudelaire este încastrat în mod riguros în secolul al XIX-lea, scria Benjamin lui

Războiul și condițiile particulare în care se desfășura au îngăduit din parte altora vînzățiile și ticăloșia acelei epoci cîmpte. Europa lui Hitler reprezintă o realitate opusă tuturor intereselor naturale ale poporului nostru, încît prezența României rîntre aliații conflict antihitleriste nu poate să mire pe nici un om de bun simț. Calea pe care a ales-o România a fost desigur, cea de circumstanțe istorice, fiind în cele din urmă o manifestare de responsabilitate națională, dar nimic mai firesc nu apare din documentele lui Mihai Stălan decît faptul că întregul popor român nutrește sentimente antiazinate. Indiscutabil că însuși nemții erau conștienți de această realitate, ceea ce de asemenea este evident în materialele acestui roman-colaj. Dificultățile unei națiuni mici într-un asemenea conflict mondial sînt înfățișate de un text din publicistica de atunci a lui Lucian Blaga: „Nici un popor nu a îndurat mai încozător de multe lovituri ca românii. Trecutul nostru e un lanț de jertfe fără seamăn. Momentele de bucurie și înfăurire au fost atît de puține! Nici un uragan istoric nu ne-a ocolit și nici un prăpăd. Durerile a devenit tovarășă de viață a neamului, iar dușul ei a zămislit resemnarea sub loviturile soartei, precum din dușul jertfelor s-a înfăurit credința mereu vie în venirea dreptății. Așa am rezistat în trecut, așa rezistăm și azi și peste vesecuri. Sîngerăm și credem (...)”. Jertfa lui Solomon se poate repeta vesnic cu același rezultat: mama adevărată nu se va mîngia niciodată cu clopîrtirea copilului, pe cînd cea falsă... Pentru noi, transilvănenii nu poate exista decît un singur lucru: extraordinarele pagini în legătură cu Dictatul de la Viena, cîtele din epocă și de astăzi, care se referă la „tragicul eveniment”. În cartea aceasta „Acet dictat reprezintă biruința unei caste stăpînitoare în Ungaria, e biruința grupurilor care au cerut regiunea Clujului, unde aveam moșii și avere mari; avem a face cu o clasă socială bogată, dibace, care a știut întrebunța o conștientă europeană trecătoare. Formularea pentru mine este aceasta: o clasă socială aparținînd trecutului, care n-are nici un viitor și puțin să cîștige. Întrebunțarea un moment, care este supus la toate întîmplările viitoare, a vrut să ne despoze de o parte din țară” (spune Mihai Stălan, op. cit., pag. 178). Este o poziție extrem de lucidă, care nu a confundat niciodată interesele naționalist-șovinice ale unei caste amurite, cu interesele poporului maghiar. Făcîndu-se ecoul uragului protest popular împotriva dictatului, poziția autorului reprezintă rezonanță din epocă nu a înțelesului, nici o clipă stăruindu-se asupra cazului deciderii vreunui conflict perpetuu cu poporul maghiar așa cum cercările naționale românești nu au făcuseră nici măcar în 1918, cînd Declarația Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia fusese unul dintre cele mai luminoase documente ale epocii, formulînd o politică înaltă, ale cărei principii pot fi înscrise într-o chartă a toleranței și respectului tuturor etniilor.

Aurel-Dragoș Munteanu

● **MUNCA ȘI VIITUTEA**. Felia în gospodărie și mistificare a revoluției. Industria este titlu pe care l-a dat Katherine Biunden, o cunoscută cercetătoare din Statele Unite, studiul său asupra condițiilor femeii în societatea capitalistă. Pornind de la o perspectivă istorică și tîcînd în revistă principalele momente ale dezvoltării capitalismului modern de la sfîrșitul secolului XVIII pînă azi, cercetătoarea lui Katherine Biunden analizează aspecte subtile ale problematicii ridicate de locul de muncă al femeii în lumea capitalistă: „Transformate în factori inactivi, neproductivi, prin instaurarea capitalismului, femeile din clasa de mijloc engleză vor deveni o forță de a unei ideologii făcute pentru a proteja și a promova „guierile scoțiene” (scoti lor) indispensabile pentru noile necesități ale tehnicii. Izolate în casele lor ca în vitrine comerciale, în locuine transformate în școli sau în alte transformate în uzine care nu produc nimic, ele deformează imaginea femeii care muncesc, far în numele faimoaselor „familii bilnde” pun înșeei bazele îndepărtării lor din societate.” Fără a constitui un manifest feminist, această lucrare contribuie la atitudinea însușită a unei categorii sociale profund alienate în lumea de azi.

SPORT

Lordul John nu și-a găsit nașul

de 1 Mai, cînd pîncelele amforelor rodesc zeii și pelin (pelinul mai expresiv decît izbînda boabelor de roșii pe boabe de mărgăritar), ne-am înfruntat cu englezii pentru un capăt de cărare spre plajourile mexicane, dar n-am cîștigat armonia pomilor fructiferi, singura capabilă să asigure spațiului lărgime și orizont. De vină e veșnica noastră frică de marile echipe, niciodată atît de mari cît ni le închipuim. Creșcîți în dogoarea spaimelor și de Dumnezeu și de diavol și mai cu seamă a superstitiilor, ce-l înfășează pe unul latin și pe celălalt anglosaxon, am ajuns să dăm consistență de furtună sau de uragan închipuirilor în dauna realității. Dar eu am crezut că un antrenor tînar cum e Mircea Lucescu va ieși din colivia aurită a fricii și va țîia după ale simțurilor vieții cel gras. M-am înșelat mîcar pe jumătate (echivalentul punctului pierdut în favoarea englezilor), pentru că și Lucescu, asemenea vechilor conducători ai echipei naționale, a căzut pradă încăpînării de-a vedea strălucind talentul acolo unde nu domnește decît rutina și de-a păstra în formă, la nesfîrșit, jucători din picioarele cărora mîngea o la la goană ca un cotei desfrînat numai spre picioarele adversarilor. Dar să judecăm lucrurile la rece, mai cu seamă că afară plouă mărunț și rafinat, broboane de cer albastru și de cîntec de pasăre cu care poîl umple, într-un ceas, un degeter de cristal. Prin urmare, de ce nu i-am învinș pe englezi, cînd l-am avut înșirăți pe talerul nostru? Ființă? În ce nu putem lepăda de obiceiul de-a vină bizonii cu udă și scrumbile cu barda. O partidă c-un adversar de mare talie (trebuie să-l învîț eu pe Lucescu?) se decide la mijlocul terenului. Acolo unde noi, datorită stupidității lui Lucescu, continuăm să ne frîngem oasele pe roată. Mijlociașii noștri, în meciul cu englezii, s-au umplut de vax albina. Rednic și Klein, unul mai petic decît altul, Boloni (cel mai slab de pe teren, a trimis adversarului pe puțin douze de pase) și Hagl

cel pletos în declarații și zgîrcit în exprimarea pe teren pînă aproape de pragul muțeniei, lată oamenii care le-au adus trăsura la scară englezilor. E adevărat că Hagl a sutat de două ori periculos la poartă, fapt care ne slăsește să-i ierțăm unele păcate, dar ceilalți trei, prezenți mereu în națională pentru că așa au șofe Lucescu și sfetnicii lui, orbecăie pe sub soarele primăverii stîtu cu pleoapa țesută pe pleoapă. Iar eu știu din cîmpie că de crucea cu un brat de sticlă căpătîi și altul de tînchia ciură nu se sparge vîntul, ci ecoul lui rebotează. Mi-au plăcut jucătorii Universității Craiova, în frunte cu Ștefanescu și Cămătaru și de aceea n-am să înțeleg nici măcar cu genunchii de ce l-au introdus antrenorii în locul lui Coraș pe Lăcătus și nu pe Cîrșu sau Irimescu. Ei îl vîd pe tînărul internațional de la Stejua capabil de toate floricelele de stil din lume, dar bîlbat nu poate să facă decît floricele pe pîlî în compania unor jucători englezi hrăniți numai cu mușchi de berbec, care nu cunosc, în teren, cîlpe de odihnă, pasează nervos și sigur, agățat, rup și tale cu foarfecă de otel toate ledle vechi — cea mai zbîrcită dintre ele fiind aia ce o extermă care fugă ca un iepure sau un ogar pe marginea terenului din Ghencea și aduce un dram de noapce în colivia friei.

Acum, ca să ajungem în Mexic, trebuie să cîștigăm acasă meciurile cu Irlanda de Nord și Finlanda, și apoi să aducem trei puncte din deplasare. Băi îmi spune mie un fluture sprînjit cu aripile purpurii pe o buturugă din dotarea restaurantului Băneasa că, la Londra, Helsinki și Istanbul, anul ăsta e la modă, cel puțin în materie de fotbal, religia aruncării pumnului de nisip în ochii bulbucați de hi-mere. Cu Boloni, Rednic și Klein pe ghidonul bicicletei și îngîndun un trioleț scris de Lucescu și sfetnicii săi nu vîd cum ne-am încălzi sufletul cu puțină tequila mexicană.

Fănuș Neagu

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunteletă, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Gheorghe Suciu (secretar responsabil de redacție)

REDACȚIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 00

ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 90

Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘCINTEII